



LLORENÇ GOMIS:

«Fa una quinzena d'anys»

Poeta d'incògnit, home d'ofici i de cultura, Foix m'ha semblat sempre —el vaig conèixer fa anys, arran dels congressos de poesia de Segòvia i Salamanca— un personatge de la seva pròpia poesia. Si l'estil és una distància respecte del lloc comú, ningú posarà en dubte que J. V. Foix té estil. Si és un sistema de parla i visió coherent, és clar que J. V. Foix es distingeix amb força dels altres poetes d'aquest segle. És la seva una poesia de somnis i visions, amb elements arcaics, amb sentiments de solitud i curiositats intel·lectuals incorporades. Però és una obra ja ben estudiada —Pere Gimferrer hi ha passat una pila d'hores— i jo no pretenc dir res de nou ara.

Només com a mostra a prova de la peculiaritat de la poesia de J. V. Foix, de la consistència i vigoria del seu estil, voldria aportar una il·lustració, que en tot cas pot valer com a curiositat. Fa temps, quan Jordi Maluquer, ara director del diari «Avui», va guanyar el premi Víctor Català 1962 amb un recull de contes, «Pollens», una colla d'amics li vam donar, en publicar-se el llibre, un sopar. I em va passar pel cap fer una mena de «pastiche» de J. V. Foix en homenatge a Jordi Maluquer i ara veig que indirectament al mateix Foix, que suposo que mai no se'n va assabentar.

Un poeta que es pot, ni que sigui com a joc, imitar, un poeta que se t'imposa com a temptació d'escriure alguna cosa «a la manera de...» és un poeta de veritat, sòlid, ric. Vet aquí, doncs, amb versos d'ocasió fets fa una quinzena d'anys, el meu homenatge d'avui a J. V. Foix.

A l'entrada d'una fàbrica fosca, la Mireia venia diaris plens de noves croates. Descalç, li volia somriure, però els sindicalistes nocturns se m'emportaren a una platja de maragdes i recordatoris.

A Jordi Maluquer, captiu d'essències varies.

J. V. F.

*Maluquer de Badalona,
sóc en Foix de Sarrià.
L'homenatge m'esperona.
No puc esperar demà.
Dóna'm, jovenet, la mà,
Maluquer de Badalona.
Els infants de la minyona
cobegen el nostre pa.*

*Amb les aigües i els coralls
em vesteixo d'homenatge:
amb els contes fas estralls,
antic i verd com un patge
multiplicat pels miralls,
els miralls de l'homenatge.
Aprofitau el ferratge.
Amb els contes fas estralls.
Prou que puc, gepic i tot,
prou que puc cavalcar al ras,
prou que puc, gepic i tot,
a la taula treure el nas.*

*Ho faràs o no ho faràs,
i no m'agafis pel mot.
Record aquell vespre al mas.
Jo só l'home qu' ho sap tot.
I si el fill d'en Maragall
o qualche jove Gomà
diuen que prou a cavall,
a cavall puc arribar
(si no avui, fóra demà),
pensa que versos avall
sempre m'hi podeu trobar.
L'eina amaga de treball,
beu-te el vi i menja el pa.
Quan et mires al mirall
veus en Foix de Sarrià.
Innocent al capdavant,
Maluquer, dóna'm la mà.*

JOSE A. GOYTISOLO:

«Carta certificada a J. V. Foix»

Querido amigo Foix: me gusta siempre, es decir, que me da mucho gusto, leerle y escucharle, y usted lo sabe bien. No puedo ser imparcial al juzgar su obra, ya que creo que es usted el más brillante, singular e insólito poeta en lengua catalana desde Ausias March hasta hoy. Sus poemas me producen ahora, a mis cuarenta y pico largo de años, el mismo tipo de fascinación y placer que, cuando niño, me producían los estantes, mostradores y escaparates de las pastelerías «Foix de Sarrià». Usted, entonces, ya era un gran poeta, a caballo entre lo que se llamó vanguardismo —en su caso, influencia del futurismo italiano, más elementos surrealistas y un tremendo conocimiento de la poesía provenzal, prerrenacentista y de los «clásicos», desde Dante a Eliot y Ezra Pound—, y una postura personal mitad pro-

pia de la Villa de Sarrià, mitad de los viejos pescadores y payeses del Port de la Selva.

Yo era sólo un niño del vecino barrio de las Tres Torres, y mi familia me llevaba a comprar caramelos y pasteles a la plaza o a la calle Mayor de Sarrià. Y por otra de esas que dicen raras casualidades, veraneábamos en el Port de Llançà, no lejos de sus pasiones veraniegas. Conoci, pues, a la vez, a la pequeña burguesía catalana culta de Sarrià, y a la menestralía y gente de mar, desde Port Bou y Colera hasta Cadaqués, y pasando naturalmente por su Port de la Selva.

Luego vino la trágica estupidez y la barbarie que algunos llaman «nuestras guerra civil» —de civil, nada— y al terminarse el asunto usted siguió escribiendo, pero sin poder publicar hasta casi diez años después. Fue entonces cuando comencé a leerle, y su poesía me fascinó: me devolvía a mis años de infancia y casaba con mis preferencias por la literatura que he amado siempre. Su lenguaje poético, lleno de elementos sorprendidos, pero sin poder utilizar como instrumento para obtener maravillosos resultados, su pudor o malicia al esconder su personalidad de ciudadano detrás de su tremenda personalidad poética, su postura escéptica y burlona, desconfiada e infantil... En fin, todo, todo en su vida de escritor, desde su apoyo, en los años treinta, a gentes como Buñuel o Miró, su amistad con Eluard y compañía, las revistas que usted dirigió, y su matizada influencia (no en el «estilo», sino en la «postura») en el mejor poeta catalán de los últimos veinte años, Gabriel Ferrater, le hacen a usted merecedor del mayor de los homenajes de todo el pueblo catalán. Y no me refiero a ese cumpleaños—sé cuantos años de ahora, sino a algo muy sonado, y a ser posible en la Villa de Sarrià y en el Port de la Selva, y en la Academia sueca.

Amigo Foix: estoy orgulloso de conocerle, de ser su lector, de ser su traductor y de la hospitalidad que siempre me ha brindado en su casa de la calle Setantí.

Hasta muy pronto. Salud, pesetas y poesía como la que usted sabe escribir. Le manda un gran abrazo. ■



En 1971, con Josep Carbonell.